

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) ECONOMICS
EXAMINATION: JUNE – 2022
THIRD SEMESTER

Subject: Demography - I (ECBCS-17-314)

Date: 14/06/2022

Total marks: 100

Time: 10.00 am to 1.30 pm

Instructions: 1) Attempt any *Five* questions.
2) All questions carry **equal (20)** marks.

- Q. 1)** Describe the components of population growth. Discuss their interdependence. (20)
- Q. 2)** Explain critically the theory of population given by Malthus. (20)
- Q. 3)** What is fertility? Describe the determinants of fertility. (20)
- Q. 4)** Discuss critically the cause of population growth in India. (20)
- Q. 5)** Describe critically the interdependence between population and economic development. (20)
- Q. 6)** What is mortality? Describe the factors responsible for declining mortality. (20)
- Q. 7)** Discuss critically the theory of demographic transition. (20)
- Q. 8)** Describe critically the trends in global population growth. (20)
- Q. 9)** Describe various sources of population data. (20)
- Q.10) Write notes on any two of the following. (20)**
- a) Rural-urban population distribution in India
- b) Aging process
- c) Scope of demography
- d) Trends in marriage age in India

मराठी रूपांतर

लोकसंख्या शास्त्र भाग - १ (ECBCS- 17-314)

सूचना : १) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. २) सर्व प्रश्नांना समान गुण (२०) आहेत.

- प्र. १)** लोकसंख्या वाढीचे घटक स्पष्ट करा आणि त्यांच्यातील परस्परवलंबनाची चर्चा करा. (20)
- प्र. २)** माल्थस यांनी मांडलेला लोकसंख्येचा सिद्धांत टीकात्मकदृष्ट्या स्पष्ट करा. (20)
- प्र. ३)** जननक्षमता म्हणजे काय? जननक्षमता निश्चित करणाऱ्या घटकांची चर्चा करा. (20)
- प्र. ४)** भारतामधील लोकसंख्या वाढीची कारणे टीकात्मकदृष्ट्या स्पष्ट करा. (20)
- प्र. ५)** लोकसंख्या आणि आर्थिक विकास यांच्यातील परस्परसंबंधांची टीकात्मक चर्चा करा. (20)
- प्र. ६)** मर्त्यता म्हणजे काय? मर्त्यता दरामध्ये घट हाण्यास जबाबदार असणाऱ्या घटकांची चर्चा करा. (20)
- प्र. ७)** लोकसंख्येचा संक्रमणाचा सिद्धांत टीकात्मकदृष्ट्या स्पष्ट करा. (20)
- प्र. ८)** जागतिक लोकसंख्या वाढीचा कल याची टीकात्मक चर्चा करा. (20)
- प्र. ९)** लोकसंख्या विषयक माहितीचे विविध स्रोत स्पष्ट करा. (20)
- प्र. १०) पुढीलपैकी कोणतेही दोन वर टीपा लिहा. (20)**
- अ) भारतातील ग्रामीण - शहरी लोकसंख्येची विभागणी
- ब) वार्धक्य प्रक्रिया
- क) लोकसंख्याशास्त्राची व्याप्ती
- ड) भारतामधील विवाहाच्या वयाचा कल